

Torņu cīņas 2025

ELĪNA GULBE,
elina.gulbe@lob.lv

Putnu vērošanas sacensības no Latvijas putnu torniem tika organizētas jau 20. reizi (pirmās – 2002. gadā). “Torņu cīņas 2025” notika 17.–18. maijā, tās rīkoja Latvijas Ornitoloģijas biedrība (koordinatori – Agnis Bušs, Ieva Vavilova un Elīna Gulbe). Pateicamies sadarbības partneriem – “Absolut Auto”, Dabas aizsardzības pārvaldei, SIA “Diversum”, Dzivotne.lv, SIA “Gatavo dabā”, Martai Gotlibai, SIA “Jāņa sēta”, LU Botāniskajam dārzam, maizes ceptuvei “Lāči”, SIA “Motacilla”, “Pavāru mājai Līgatnē”, Putnu akadēmijai, putnu māju ražotnei “Simbaro”, “Swarovski Optik” un “3 pavāru restorānam”. Īpašs paldies Mārim Jaunzemim, kurš apkopo Torņu cīņu statistiku, kopš šīs sacensības notiek.

Šogad sacensībās piedalījās 22 komandas ar 87 dalībniekiem. To skaitā 16 komandas startēja pamatsacensībās, putnus skaitot diennakts garumā, bet sešas komandas sacentās t. s. Tautas klasē, putnus vērojot četras stundas. Laikapstākļi sacensību dalībniekus nelutināja – visa nedēļas nogale bija vējaina, turklāt sestdienas vakarā sākās lietus. Tomēr arī tik nelabvēlīgos apstākļos krita vairāku torņu līdzšinējie sacensības reģistrēto sugu skaita rekordus.

Sacensības Tautas klasē

Četrus stundu sacensībās piedalījās sešas komandas ar 23 dalībniekiem. Pēc sacensību dalībnieku ierosinājumiem ar 2025. gadu tika ieviestas būtiskas izmaiņas sacensību noteikumos – tagad arī Tautas klasē komandu

rezultātus vērtē nevis pēc novēroto sugu absolūtā skaita, bet sugu skaita salīdzinājumā ar attiecīgā torņa līdzšinējo vidējo rādītāju.

Vislielāko sugu skaitu reģistrēja komanda **“Čivulji”** – Ilze Kociņa, Ieva Rožlapa un Inese Zepa, kas no Slampes kurgāna platformas novēroja 55 putnu sugas – par divām sugām vairāk nekā torņa vidējais rādītājs, ieņemot trešo vietu.

Inese Zepa: *“Mūsu interesantākais novērojums bija riekstrozis, jo tas mūsu komandai nekad Torņu cīņās nav bijis. Interesantākais atgadījums – bulļu cīņas kurgāna pakājē. Tā kā tornim nav jumta, kāpelējām augšā-lejā, augšā-lejā un brīžiem sēdējām un sildījāmies mašīnā. Bet tornis ir ļoti labs, labākā laikā būtu ideāls!”*

“Cēsu putnu grupa”

– Amandīne Pižalē-Latjē, Baiba Strode, Berts van der Auermēlens un Miķelis Zalāns – Engures ornitoloģiskās bāzes tornī novēroja 50 sugas – par divām vairāk nekā torņa vidējais rādītājs, bet pēdējo sugu reģistrējot agrāk četru stundu periodā nekā sāncensu komanda un tādējādi ierindojoties otrajā vietā. Miķelis Zalāns, Baiba Strode:

“Sanāca tā, ka dažādu iemeslu dēļ nevarējām uz torni braukt sestdienas rītā. Spriedām, ka uz lietaino svētdienas rītu to atstāt būtu pārāk riskanti, tāpēc braucām sestdien vakarā, uztaisījām vakara sesiju (plkst. 17.30–21.30). Bija diezgan normāli. Cerējām gan, ka vakarā kādi putni varētu atsākt dziedāt, vējš beidzot bija pierimis, domājām, ka beidzot varēs sadzirdēt mežu, bet nekā. Mūsu interesantākā novērotā suga bija Temminka šņibītis.”

Foto: Kristaps Feldmanis

Uzvarētāji Tautas klasē – “Krauklīt's sēž ozolā” Slokas ezera tornī: Kristaps Feldmanis, Viesturs Spalis, Loreta Feldmane un Ieva Nokalna-Spale.

Par uzvarētājiem Tautas klasē kļuva komanda **“Krauklīt's sēž ozolā”** – Loreta Feldmane, Kristaps Feldmanis, Ieva Nokalna-Spale un Viesturs Spalis, kas no Slokas ezera torņa novēroja 40 sugas – par sešām sugām vairāk nekā torņa vidējais rādītājs. Kristaps Feldmanis: *“Par savu interesantāko novērojumu uzskatām ķīvīti, kura lidinājās mums ļoti tuvu un zemu virs ūdens virsmas. Tur to negaidījām sastapt. Par interesantāko un reizē arī vērtīgāko uzskatāms tītiņš, kuru ne tikai dzirdējām, bet daļai komandas to palaimējās arī redzēt. Mūsu komanda var lepoties ar to, ka jau trešo gadu tajā neoficiāli ir arī tagad četrgadīgā Paula, un šogad pirmo reizi kopā ar visiem agri no rīta un pacietīgi “opiņā” un ergosomā dzīvojās un gulēja arī četrus mēnešus vecā Grēta, – nākotnes putnotājas! :)”*

Diennakts sacensības

24 stundu sacensībās piedalījās 16 komandas ar 64 dalībniekiem. Tik liels skaits komandu diennakts sacensībās bijis vēl tikai vienreiz – 2019. gadā. Likumsakarīgi, ka šogad sacensībās tika iekļauti divi jauni torņi.

Liepājas ezerkrasta torni pirmā izmēģināja komanda “Trīskājainie jēnoti”.

Lilija Geža: *“Novērojām 51 sugu, interesantākie novērojumi bija lielgalvis un zilriklīte. Sākumā pret gaismu tā izskatījās vienkārši pelēka, bet nofoto-grafējot un pietuvinot varēja atpazīt zilriklīti! Šīs sacensības droši vien paliks atmiņā ar to, ka ir auksti un... ir auksti! Ļoti mīļi bija, ka mums atnāca ciemiņi no LOB Liepājas reģionālās grupas, kas atnesa mums katram pa siltai gulašzupuīnai, mums tas likās fantastiski! (Turklāt bija šortos 😊) Bet, jā, mēs noteikti brauktu vēlreiz! Torņu cīņās piedalos otro gadu, un jau otro gadu paliek tāda sirsnīga sajūta. Bija “čiliņā”, bija forši, jautri, es priecājos par tiem cilvēkiem, ar kuriem varēju būt kopā”*

Kaņiera laivu bāzes torni sacensībās pirmā izmantoja komanda “Bikšu-dzeņi”.

Edgars Trops: *“Gribējām sasniegt mums iedalīto atskaites skaitli, ar*

Tautas klases komandu pieteiktie interesantākie novērojumi

- **Sāmsalas dižpīle** (Daugavgrīvas tornis)
- **Divi jūras ērgļi kokā vienlaikus** (Babītes ezera Lāču tornis)
- **Teminka šņibītis** (Engures ezera ornitoloģiskās bāzes tornis)
- **Ķivīte un tītiņš** (Slokas ezera tornis)
- **Dzeltenais tārtiņš un zilriklīte** (Dunduru pļavu tornis)
- **Riekstrozis** (Slampes kurgāna platforma)

Komandu pieteiktie interesantākie novērojumi diennakts sacensībās

- **Garknābja gaura** (Durbes ezera tornis)
- **Lielgalvis un zilriklīte** (Liepājas Ezerkrasta tornis)
- **Pāvs** (Dvietes austrumu tornis)
- **Zivjērglis** (Engures ezera ziemeļu tornis)
- **Ķīķis** (Kaņiera laivu bāzes tornis)
- **Sarkanā klīja** (Burtnieku poldera tornis)
- **Lielais piekūns** (Lubāna dienvidu dambja tornis, Sātiņu tornis)
- **Kukaiņu piekūns un sārtgalvītis** (Kaņiera pilskalns tornis)
- **Lielais šņibītis** – jo vienīgā jaunā suga tornī (Mērsraga bākas tornis)
- **Pļavu tilbīte** (Kaltenes tornis)
- **Šaurknābja pūslītis** (Kuivižu tornis)
- **Baltmugurdzenis**, kurš nevis piedienīgi kala koku, bet rakņājās un plosījās pa zālāju (Dvietes rietumu tornis)
- **Īsastes klīkaija** (Mērsraga pļavas tornis)
- **Ceru kauķis** (Sedas tornis)

ko mums bija jāsacenšas (78)¹, bet laikapstākļi bija tādi, ka īsti nesanāca. Sākums šķita ļoti cerīgs – pirmajā stundā dabūjām 40 sugas, domājām – otrajā stundā būs 80! Reāli līdz dienas beigām bija 50, un kopumā – 70 sugas. Interesantākais drīzāk bija tas, ko mēs nedabūjām. Likās – Kaņieris, tūlīt būs lielgalvis, jūras ērglis, bet tie izpalika. Citādi ar plēšputniem bija salīdzinoši labi – interesantākais bija ķīķis, svētdienas rītā novērojām bezdelīgu piekūnu, bija arī lauku lija. Interesantākais ar putniem nesaistītais atgadījums – labi novērojām ondatru (bizamžurku).”

Interesants jaunums bija jaunā sacensību atbalstītāja **“Absolut Auto”** piedāvājums lauka apstākļos testēt apvidus auto “Honda CR-V” ceļā uz visgrūtāk piebraucamo torni. Dvietes rietumu torni izlozēja komanda “Mangašalas zeltgalviši”, kas arī veiksmīgi testēja lielisko auto (braukšanu uzņēmās Tatjana Ignatoviča). Anete Pošiva-Bunkovska: *“Apskatījāmies laika prognozi – vienu modeli, otro, trešo, ceturto, un tie visi paredzēja: kā sestdien vakarā vai jau pēcpus-*

dienā sāks līt, tā vairs nebeigs. Tāpēc uz torni aizbraucām jau piektdienas vakarā un sacensības sākām trijos no rīta. Sacensību priekšvakarā bija ļoti rāms, skaists vakars, netrūka putnu, dziedāja visi, ko vien varējām vēlēties. Trijos naktī mēs piecēlāmies, lai sāktu sacensības. Pūču nebija, tā ka varbūt varējām arī necelties trijos naktī! Pa sestdienu “savērojām” visu, ko varējām, un pusseptiņos vakarā secinājām, ka lietainā naktī neko vairāk klāt nedabūsim, un braucām mājās. Neskatoties uz to, ka mūsu rīcībā bija spēcīgā mašīna, baidījāmies, ka, lietum listot vēl dažas stundas, būs grūti pa izmirkušo govju aploku izbraukt ārā. Dubļainais kalns bija tāds, ka arī apsaimniekotājs, kurš pats brauca ar “Hilux”, teica – nu, jūs padomājiet gan, vai tiksiet ārā!”

Tatjana Ignatoviča: *“Tikām ārā, bija labi! Iepriekš naktī piebraucot tornim, gan tā kā apjukām! Aplokā tumsā pāri ceļam skrēja lopu bars turp un atpakaļ, bija kādas 100 galvas, tā ka vairāk raižu sagādāja lopi, nevis dubļi. Skaistās mašīnas krāsa arī atbilstoša – tumši sarkana! Kārtīgi izmantojām šo auto, – iesakām, var braukt! Mašīnā var arī nolaist krēslus un gulēt, arī to izmēģinājām! Paldies atbalstītājam, līdz šim tornim citādi būtu grūti tikt!”*

¹ Sacensību noteikumi paredz, ka torņiem, kas sacensībās iekļauti pirmoreiz, komandu iegūtos rezultātus salīdzina ar visu torņu līdzšinējo vidējo rādītāju attiecīgajā klasē, šajās sacensībās – 78.

Balvas piešķiršana par **interesantāko novērojumu** izvērtās negaidīti dramatiska. Potenciāli visinteresantākais bija komandas “Zaļknābji” sākotnēji pieteiktais garastes klijkaijas novērojums no Kolkas torņa. Komanda novērojumu bija dokumentējusi fotografējot, bet ļoti tālajos, pretgaismā uzņemtajos kadros nebija izdevies pārliecinoši piefiksēt sugas pazīmes, un “Zaļknābji” novērojumu atsaucā. Tāpēc tika pieņemts lēmums šajās sacensībās balvu par interesantāko novērojumu piešķirt trim komandām, kuras visas bija novērojušas klijkaijas. Biežāk sastopamo klijkaiju sugu – īsastes klijkaiju – bija neapšaubāmi novērojuši gan “Zaļknābji” Kolkas tornī, gan “Saldus & Co” Mērsraga pļavas tornī, gan “Himantopus fārmkubs”, kas no Mērsraga bākas torņa bija saskaitījuši pat vismaz sešas īsastes klijkaijas. Paldies “Swarovski Optik” par balvu fonda papildināšanu, kas ļāva apbalvot trīs komandas!

Draudzīgākās komandas balvu saņēma komanda “Visi putni labi”, kas Kaņiera pilskalna tornī uzņēma vislielāko apmeklētāju skaitu – 60. Ieva Pommere: “Laikapstākļi bija auksti un vējaini, bet tas netraucēja ļoti daudziem cilvēkiem apmeklēt Kaņiera pilskalnu taku. Bija gan pārgājienā gājēji, gan velobraucēji, gan kompānijas ar bērniem. Lielākajā kompānijā bija 22 cilvēki, to skaitā 12 bērni, turklāt ar lielu interesi par putniem, ļoti jauki parunājāmies ar viņiem, bet, protams, tajā laikā jaunas sugas mums klāt nenāca. Bija daudz nācēju arī pa diviem trim. Labu laiku bija tā, ka, kā vieni iet projām, mēs dzirdam, ka pa taku jau nāk nākamie. Vakarā, kad vējš

atnesa cilvēku balsis no mājām ezera otrā krastā, sākumā domājām – nevar būt, ka tik vēl vakarā uz torni vēl nāk cilvēki ar maziem bērniem! Kopumā tornis ir fantastisks, vieta ir brīnišķīga, tuvu ir koki, krūmi UN ezers. Jebkurā gadījumā, esam apmierinātas ar piedzīvoto, sugu saraksts mums izdevās gana plašs un interesants. Var teikt, ka tornis būtu brīnišķīgs Tautas klasē, mēs parēķinājām, ka pirmajās četrās stundās mums bija 65 sugas. Mūsu interesantākais novērojums bija kukaiņu piekūni, vienlaikus bija redzami vismaz četri, turklāt “virpuļoja” tuvu gar torni, sēdās kokos. To ļoti novērtēja arī torņa apmeklētāji, daži bija ieradušies ar profesionālām kamerām un ķēra fenomenālus kadrus. Bija arī jauna suga tornim – sārtgalvītis, kas kādu laiku daudz dziedāja tornim tuvākajā priedē. Interesants atgadījums bija vālodzes parādīšanās – ap pusdesmitiem tā iekvēcās burtiski mums virs galvas kokā un tad, prom lidojot, “atrādīja” savu dzelteno vēderu. Bija nedziedošs sila cīrulis turpat pie torņa zemē. Diemžēl vējš traucēja sadzirdēt meža putnus. Ap astoņiem vakarā bija brīdis, kad mēs visas sēdējām bezvējā ar ausīm pret mežu, lai sadzirdētu vēl kaut ko! Vēl dažas sugas tā arī dabūjām. Ap desmitiem vakarā sāka līt, pēdējā suga mums bija plkst. 23.02 – meža pūce, kas atlidoja pie paša torņa. Tornim nav jumta, ap plkst. 1.40 mēs bijām pilnīgā pelņē torņa lejasstāvā, un divos naktī laikapstākļi beidzot aizdzina mūs mājās.”

Komandas izmantoja dažādas taktikas, lai labāk pielāgotos sacensībām **ļoti izaicinošajā vējainajā un lietainajā laikā**. Visekstrēmāko plānu izmantoja komanda “Saldus & Co” Mērsraga pļavas tornī. Māris Jaunzemis: “Mērsraga pļavas tornī sacensībās bijām otro reizi, un pieredze bijusi dažāda. Pirmajā reizē pirms mums tornī bija bijusi tikai viena komanda no Krievijas, toreiz mums bija ļoti viegli un pacilājoši, un mēs tai sacīkstē uzvarējām. Tagad tornī bija bijuši arī Putnu akadēmijas līderi un vadošie putnu vērotāji Latvijā, un pēc viņiem mums gāja grūtāk,

tāpēc šoreiz bišķiņ palikām minusā (–1). Nezinu, vai vēl kāds ir lietojis tādu taktiku kā šoreiz mēs. Parasti ir tādi “spicie” stāsti: pirmajā stundā panākts Tautas klases rekords, otrajā stundā sasniegts torņa vidējais rādītājs, un pēc tam uz priekšu viss tikai plusā. Savukārt mēs šoreiz uzstādījām absolūtu “rekordu” – pirmo sugu dabūjām vairāk nekā trīs stundas pēc sacensību sākuma.

Pirms sacensībām apskatījušies laika prognozi, secinājām, ka mums ir izvēle starp divām naktīm: vienā naktī nelīst lietus, otrā līst. Un mēs izvēlējāmies to, kurā nelīst. Izlasot noteikumus, redzams, ka agrākais laiks, kad drīkst sākt sacensības, ir sestdien plkst. 00.00, un tā arī mēs darījām. Tā iztikām pilnīgi bez lietus – kad sestdienas vakarā (plkst. 22.00) sāka līt, tad mēs vienkārši beidzām sacensības un braucām mājās.

Tātad torņa apkārtnē ieradāmies piektdien vienpadsmitos vakarā, sākām pamazām nest mantas, siet torni plēves pret vēju, klāt gultas, un tā pienāca pusnakts. No vienpadsmitiem līdz pusnaktij mēs apkārtnē dzirdējām divas sugas – dumbrcāli un purva tilbīti. Pusnaktī sākuši sacensības, mēģinājām kaut ko saklausīt, bet bija tikai vējš, nedzirdējām vairs nekā. Kad nu nekā, gājām gulēt. Mūsu pirmā suga bija mazliet pēc trijiem, kad kāds no mums pamodās un pirmais izdzirdēja ceru ļauķi. Pēc tam vēl drusku pagulējām un tad sākām! Ja kolēģi stāstīja, ka novērojuši sešas vai septiņas īsastes klijkaijas, tad varam teikt, ka īsastes klijkaija mums arī bija tā interesantākā, bet mums bija tikai viena. Varbūt bija vairākas, bet, iereģistrējuši pirmo, mēs jau vairāk neskatījāmies uz viņām! Kopumā problēma bija vējš no jūras. Krasta mežs bija viss “aizpūsts” aiz kāpas (un meža putnus nevarēja saklausīt). Tā ar sugām no jūras puses bija puslīdz normāli, bet no krasta puses nebija nekā! Interesantākais atgadījums? Kad stāvam tornī jau n-tās stundas un salstam jūras vējā, kas izpūš no mums pēdējo siltumu, gar torni uz jūru smaidīdamas aiziet četras dāmas un peldkostīmos dodas jūrā peldēt. Un ar to vēl viņām nepietiek – pēc tam, tāpat stāvēt peldkostīmos, tiek

Torņu viesu skaits diennaktī

- 0 (abi Dvietes torņi, Engures ezera ziemeļu tornis, Mērsraga pļavas tornis, Sātiņu tornis)
- 3 (Durbes ezera tornis, Sedas tornis)
- 5 (Lubāna dienvidu dambja tornis)
- 6 (Burtnieku poldera tornis)
- 9 (Kaltenes tornis, Mērsraga bākas tornis)
- 18 (Kuivižu tornis)
- 33 (Kaņiera laivu bāzes tornis)
- 44 (Kolkas tornis)
- 48, t. sk. 14 bērni (Liepājas ezerkrasta tornis)
- 60 (Kaņiera pilskalna tornis)

atkorķēts šampanietis un lēni, vismaz 10 minūtes, tas tiek jūras krastā izbaudīts!”

Diennakts sacensībās tikai piecām komandām izdevās pārsniegt torņa vidējos rādītājus un sacensības noslēgt “plusos”.

Burtnieku poldera tornis – lakstīgalas dzīves cikls

5. vietu diennakts sacensībās ieguva komanda **“Svilpastes”** – Zane Dāvidsone, Zane Gradinārova, Ēva Krēsla un Ieva Segliņa, no Burtnieku poldera torņa reģistrējot 81 sugu jeb par vienu sugu vairāk nekā torņa vidējais rādītājs.

Zane Dāvidsone: *“Mums gāja ļoti labi. Klausoties, kā citiem gāja, mēs saprotam, ka vispār nevaram sūdzēties, jo mums lietus sāka līt tikai brīdī, kad mēs visu jau bijām sapakojušas un braucām mājās. Putnu ziņā mums nebija daudz parastu sugu, interesantākais novērojums bija sarkanā klija, kas tajā vietā Torņu cīņās līdz šim nebija bijusi novērota. Mums bija trīs ģimenes – vārnu ģimene ar vārnēniem, lapsu ģimene ar četriem lapsēniem un meža zosis ar zoslēniem. Lakstīgalām savukārt novērojām nozīmīgas dzīves cikla daļas. Ir apbrīnojami, ka lakstīgala tiešām nekad nepārtrauc dziedāt. Vienīgais mirklis, kad viņa “aizvērās”, bija pēc “vakara sekša”. Bet tas nebija ilgi, pēc kādas pusstundas klusums beidzās, un, tiešām, lakstīgalas dziesmas šobrīd esam “uzsūkušas” jau visam gadam!”*

Ieva Segliņa: *“Bridējputnos vilāmies, jo gaidījām, ka būs kas vairāk. Toties bija diezgan daudz plēšputnu. Bija jauki – sausi, vējaini, saulīte arī uzspīdēja. Apmeklētāju mums nebija daudz, bijām domājušas, ka būs vairāk. Bija daži kolorīti apmeklētāji, viens no tiem piedāvāja, ka varētu pārģērbties flaminga tērpā un iet pabrādāt ezerā, mums kaut ko “izcelt”! To viņš, protams, nedarija. Kad bija pilnīga tumsa un tornī jau bijām ielīdušas teltī, dzirdējām, ka klusiņām piebrauc mašīna, atveras durvis un kāds staigā apkārt. Bet tornī acīmredzot nesaņēnās uzkāpt.”*

Foto: Miks Stūritis

3. vietas ieguvēji diennakts sacensībās – **“Ar mums atkal runā kaijas”** Durbes ezera tornī: Edgars Smislovs, Andris Dekants, Iveta Pērkone un Miks Stūritis.

Kuivižu tornis – zilriklīte un šaurknābja pūslītis

4. vietu diennakts sacensībās izcīnīja komanda **“Spectatores Avem”** – Andris Grīnbergs, Baiba Kaškina, Vita Sīmane un Raimonds Sīmanis, no Kuivižu torņa reģistrējot 97 sugas jeb par septiņām sugām vairāk nekā torņa vidējais rādītājs.

Andris Grīnbergs: *“Kad piektdien gāju uz darbu un bija redzama jaunākā laika prognoze, jautāju komandai – varbūt sākam sestdien, cik ātri iespējams, un vakarā, kad samaitāsies laikapstākļi, braucam prom, un miers! Komanda ar entuziasmu piekrita, un tā arī darijām, neskatoties uz to, ka Raimonds ielidoja Rīgā piektdien pulksten vienpadsmitos vakarā. Divas stundas pagulēja, un braucām! Sacensības sākām plkst. 4.30, beidzām plkst. 22.00. Bet tornis ir superīgs, man tas noteikti ir favorīts, salīdzinot ar visiem pārējiem torņiem, kuros Torņu cīņās esam bijuši. Kā interesantāko novērojumu sākotnēji nominējām zilriklīti, bet tad sapratām, ka tā nu tagad strauji “iziet no modes”, tā ka lai iet šaurknābja pūslītis!”*

Durbes ezera tornis – novērojumi ļoti lielā attālumā

3. vietu ieguva komanda **“Ar mums atkal runā kaijas”** – Andris Dekants, Iveta Pērkone, Edgars Smislovs un Miks Stūritis, no Durbes ezera torņa reģistrējot 90 sugas jeb par 13 sugām

vairāk nekā torņa vidējais rādītājs. (Komanda arī par sešām sugām palielināja līdzšinējo torņa rekordu sacensībās!)

Andris Dekants: *“Tāpat kā pārējiem, arī mums bija lietus, vējš un aukstums. Salīdzinājumā ar citiem torņiem varētu teikt, ka situācija ir aptuveni līdzīga kā Sedas tornī: viss ir ļoti tālu. Tā ka tiem, kas brauc sacensties no Durbes ezera torņa, noteikti vajag spēcīgu optiku un jābūt, piemēram, gataviem skatīties teleskopā un noteikt tālumā uz vadiem sēdošu zvirbuļu sugu. Rēķinājām, ka “vidējais putns” mums bija aptuveni 600 metru tālu, bet ļoti daudzas sugas nācās saskatīt un noteikt 2–3 kilometru attālumā. Torņa apakšā viss ir aizaudzis ar krūmiem, bet tajos nedabūjām vispār nevienu sugu. Tuvākās mājas ir 300–400 metru attālumā, un arī tās maz ko deva. Kas bija – daudz bezdelīgu lidoja, bija daudz zīriņu, daudz kaiju, kaijas mūsu komandai ļoti patīk, tās bija. Kajaki daudz pārvietojās visapkārt – no lauka, kur strādāja traktors, uz ezeru un atpakaļ. Un bija sugas, par kurām Edgars mūs piespieda notice, – jūras sugas, kuras ezerā bija trīs kilometru attālumā. Edgars saka – es uz tām ikdienā skatos, ir droši, ka ir! Un mums pārējiem nācās turēt Edgaram līdzī un arī strādāt pie teleskopiem, līdz guvām pārliecību par šīm sugām. Tā bija ar melnkakla un brūnkakla gārgalēm, no katras sugas bija pa diviem putniem, un bija garknābja gauras. Durbes ezers ir plašs kā jūra!”*

Foto: Valts Jaunzemis

2. vietas ieguvēji diennakts sacensībās – “Sturnus” Dvietes austrumu tornī: Viesturs Vīgants, Mārtiņš Briedis, Ivo Dinsbergs un Valts Jaunzemis.

Dvietes austrumu tornis – pāvs un izvaiģīgi vakarlēpji

2. vietu ieguva komanda “**Sturnus**” – Mārtiņš Briedis, Ivo Dinsbergs, Valts Jaunzemis un Viesturs Vīgants, putnus vērojot no Dvietes austrumu torņa un reģistrējot 100 sugas jeb par 17 sugām vairāk nekā torņa vidējais rādītājs. (Torņa rekords uzlabots par trim sugām!)

Mārtiņš Briedis: “Pagājušogad bijām otrā Dvietes tornī (un reģistrējām 113 sugas), tāpēc šoreiz bija interesanti paskatīties, ko no tā visa var redzēt daudz slīktākos laikapstākļos. Sākumā mēs drosmīgi sēdējām torņa augšā, tad kādā brīdī sapratām, ka jāpavācas bišķiņ uz leju, jo baigi pūš tomēr. Uzvilcām tornī pret vēju brezentu, un tad jau varēja dzīvot arī tornī! Protams, tāpat kā visiem, kaut kādā brīdī sāka arī līt lietūs. Sugas nāca diezgan raiti, pirmajās divās stundās mums bija 64. Bet tad kādas pāris stundas vēlāk mums bija divu stundu pauze bez nevienas sugas, kurai sekoja maltīte, un tad mums bija jauna enerģija kaut ko vēl paskatīties. Kā interesantāko novērojumu pieteicām pāvu, kura balsi dzirdējām. Vakara krēslā, kad mēs vēl skatījāmies teleskopos, Valts pamanīja virs niedrāja lidojam vakarlēpi. To apskatīja arī Ivo, bet, kad es piegāju pie teleskopa, redzēju purva pūci, bet vakarlēpja tur nebija. Tad purva pūci redzēja arī Valts, bet vairs neviens cits no komandas, un tā šīs divas sugas mums gala sarakstā izpalika (jo tās nav redzējuši vismaz trīs dalībnieki).”

Sātiņu tornis – skats uz četrām debess pusēm

Diennakts sacensībās uzvaru izcīnīja komanda “**Himantopus himantopus**” – Ilze Bojāre, Andris Klepers, Ieva Mārdega un Mārcis Tīrums, no Sātiņu torņa novērojot 112 putnu sugas jeb par 23 sugām vairāk nekā torņa vidējais rādītājs. (Torņa rekords palielināts par trim sugām!) Andris Klepers: “Tāpat kā pārējie, skatījāmies laika prognozes, un mums šķita neticami tas, ko mēs redzam. Uzreiz bija skaidrs, ka svētdien nekāda vērošana neiznāks, tāpēc viss ir jāizdara sestdien. Labi izgulējāmies Saldū un sestdien no rīta laicīgi devāmies uz torni, sacensības sākām bez vienas minūtes piecos. Pirmajās četrās stundās saskaitījām 91 sugu, tātad torņa vidējais (89) bija sasniegts. Jo mēs vērojām ārkārtīgi disciplinēti,

mums bija devīze: sākumā nebaidām! Kā tehniski redzam putnu un varam ieskaitīt sugu, visi, kas esam redzējuši, ejam uzreiz pie nākamā. Torņu cīņās Sātiņu tornī bijām pirmoreiz, bet pēc ilggadējas pieredzes varam teikt, ka šis noteikti ir viens no labākajiem torņiem Latvijā. Piekritu par Kuivižiem, ļoti labprāt tur brauktu vēlreiz, un tam tornim ir baigā perspektīva, bet jāteic, ka šeit, Sātiņos, uzcelts patiešām labs tornis. Labi ir tas, ka tornis ir aizvējā, uz visām pusēm ir ūdeņi, ir mežs, un ir arī klajums. Ūdeņi visās pusēs ir ļoti liels pluss. Piemēram, Engures ziemeļu tornī no rīta, kad jāsāk vērot, pēkšņi preti ir gaisma, saule spīd, vilņi traucē, bet ezers ir tajā pusē, kur ir, un izvēles īsti nav. Šeit, Sātiņos, visu laiku ir izvēles, un no tām visām pusēm diezgan ātri arī sugas “pildās”. Šoreiz bija netipiski – un tur varu pilnīgi piekrist Durbes ezera torņa komandai – novērojumi lielā attālumā. Labi, mums daudzi putni bija turpat tuvumā, bet riekstrozis bija 1300 metru attālumā, tāpat dažas citas sugas. Tālākā suga, kuru mēs varējām noteikt, bija trīs kilometrus tālu – kraukļu bars pie Sesiles. Sugas iespējams noteikt tik lielā attālumā arī tāpēc, ka ir auksts un tāpēc nevirmo gaisms. Ja nevirmo gaisms un ja torni nekrata, un apmeklētāju mums nebija neviena, tad var ļoti labi koncentrēties un dabūt visu to, kas tajā brīdī ir un kas ļauj, lai to apskata. Kopā izdevās torņa sarakstam pievienot deviņas jaunas sugas. Šobrīd kopējais torņa potenciāls ir 146 sugas.

Foto: Andris Klepers

Diennakts sacensību uzvarētāji – “Himantopus himantopus” Sātiņu tornī: Andris Klepers, Mārcis Tīrums, Ilze Bojāre un Ieva Mārdega.

Tā ka, ja kāds izlozē Sātiņu torni, var paredzēt, ka tur būs "sātīgi"! "Pelēkajā sarakstā" palika trīs sugas: garkaklis, pļavu čipste un brūnā čakste. Pietrūka sekundes, lai arī es brūno čaksti dabūtu ieskaitīt, bet tam krūmam, kurā viņa bija, jau riņķoja apkārt pieci bezdelīgu piekūni, un viņa vairs nerādījās. Ārpus saraksta palika dzeltenās cielavas. Visticamāk, ka viņas redzējām – bija 25 putni 1500 metru attālumā, bija garas astes, bet tobrīd nevarēja saskatīt nevienu krāsu, un sarakstā neskaitījām, jo tās tikpat labi varēja būt sarkanrikles čipstes vai citroncielavas. Absolūts trūkums Sātiņu dīķiem bija mazais ķīris, kuram bija jābūt, bet nebija. Bija daudz tādu putnu, ko mums pašiem patika novērot. Ļoti labi "pildījās" plēsīgie putni. Kā interesantāko novērojumu pieteicām lielo piekūnu, kurš "atrādījās" vienu reizi, bet jauna suga tornim bija lauku piekūns, kuru redzējām kādas četras reizes. Bija daudz bezdelīgu piekūnu, četri ķīķi, mazie ērgļi, 15 jūras ērgļi, kas tur regulāri ķer zivis, puse no tiem bija pieaugušie putni, tāds ļoti interesants skats. Vēl viena retā suga bija baltspārnu zīriņš, kurš pārlidoja tieši pār torni. Maijā, kad list, jāskatās bridējputni, un bridējputni mums arī diezgan labi papildināja sarakstu. Bija parastais šņibītis, jauna suga tornim. Arī mēs domājām, ka varbūt agrāk jābrauc prom, jo, ceļam salīstot, ar busiņu varēja arī netikt ārā, ceļš Sātiņos ir diezgan "izaicinošs". Bet palikām un arī ārā tikām. Kopumā gandrīz visas sugas jau bijām dabūjuši pirmajās 12 stundās. Pirms septiņiem vakarā uzradās sloka, pēc tam gandrīz vairs nebija, ko darīt. Saulrietā dabūjām mērkaziņu un svētdienas rītā vēl divas sugas. Plkst. 3.55 cēlāmies, un plkst. 3.58 pār torni pārlidoja upes tilbīte. Un divas minūtes pirms sacensību beigām parādījās četras jūras ķivītes un riņķoja pār dīķi. Tā ka bija vērts palikt pa nakti!"

2026. gadā Torņu cīņas notiks 23.–24. maijā. Informāciju par pieteikšanos meklējiet www.tornucinas.lv!

DIENNAKTS SACENSĪBAS			
1. "Himantopus himantopus" (Ilze Bojāre, Andris Klepers, Ieva Mārdega un Mārcis Tirums)	Sātiņu tornis (89)*	112	+23
2. "Sturnus" (Mārtiņš Briedis, Ivo Dinsbergs, Valts Jaunzemis un Viesturs Vigants)	Dvietes austrumu tornis (83)	100	+17
3. "Ar mums atkal runā kaijas" (Andris Dekants, Iveta Pērkone, Edgars Smislovs un Miks Stūritis)	Durbes ezera tornis (77)	90	+13
4. "Spectatores Avem" (Andris Grīnbergs, Baiba Kaškina, Vita Šimane un Raimonds Šimanis)	Kuivižu tornis (90)	97	+7
5. "Svilpastes" (Zane Dāvidsone, Zane Gradinārova, Ēva Krēsla un Ieva Segliņa)	Burtnieku poldera tornis (80)	81	+1
6. "Saldus & Co" (Jānis Jansons, Māris Jaunzemis, Ainars Mankus un Sandris Rabkevičs)	Mērsraga pļavas tornis (83)	82	–1
7. "Visi putni labi" (Māra Brigmane, Aija Čonka, Ieva Pommere un Rita Šuvčāne)	Kaņiera pilskalna tornis (81)	78	–3
8. "Himantopus fārmklubs" (Ivars Brediks, Pēteris Daknis, Mareks Kilups un Jānis Ukass)	Mērsraga bākas tornis (84)	80	–4
9. "Naktspuņi" (Ēriks Dreibants, Edgars Laucis, Edgars Lediņš un Ēriks Tempelfelds)	Lubāna dienvidu dambja tornis (78)	72	–6
10. "Mangašsalas zeltgalviši" (Tatjana Ignatoviča, Aleksejs Ivanovs, Sabine Mingazutdinova un Anete Pošiva-Bunkovska)	Dvietes rietumu tornis (88)	80	–8***
11. "Apodziņa spieģelis" (Baiba Galviņa, Margarita Krišlauka, Imants Krūze un Kristīne Vītoliņa)	Sedas tornis (66)	58	–8***
12. "Bikšudzeņi" (Ilze Kupce, Dace Mieziņa, Edgars Trops un Zinta Zviedre)	Kaņiera laivu bāzes tornis (78)**	70	–8***
13. "Zaļknābji" (Edgars Dzenis, Oskars Keihs, Jēkabs Mednis un Mārtiņš Platācis)	Kolkas tornis (81)	69	–12
14. "Veni vidi cessi" (Jānis Bormeisters, Justs Krapāns un Signe Šetlere)	Engures ezera ziemeļu tornis (82)	66	–16
15. "Anonīmo putnotāju apvienība" (Līga Inkēna, Ieva Ozolniece, Zane Siliņa un Margarita Vandāne)	Kaltenes tornis (73)	56	–17
16. "Trīskājainie jenoti" (Lilija Geža, Lāsma Klapare, Arvīds Šteinerts un Māra Zukure)	Liepājas Ezerkrasta tornis (78)**	51	–27
TAUTAS KLASĒ – 4 STUNDU SACENSĪBAS			
1. "Krauklīt's sēž ozolā" (Loreta Feldmane, Kristaps Feldmanis, Ieva Nokolna-Spale un Viesturs Spalis)	Slokas ezera tornis (34)	40	+6
2. "Cēsu putnu grupa" (Amandine Pižalē-Latjē (Amandine Pujalet Latheux), Baiba Strode, Berts van der Auwermeulen (Bert Van der Auwermeulen) un Miķelis Zalāns)	Engures ezera ornitoloģiskās bāzes tornis (48)	50	+2****
3. "Čivuļi" (Ilze Kociņa, Ieva Rožlāpa un Inese Zepa)	Slampes kurgāna platforma (53)	55	+2****
4. "Ping-vīns" (Līga Krastiņa, Ilze Stare, Anita Strazdiņa un Pauls Vasks)	Daugavgrīvas tornis (38)	34	–4
5. "MIZLOŽA" (Agnis Bušs, Marta Gotliba, Zane Timermane un Ieva Vavilova)	Babītes ezera Lāču tornis (51)	43	–8
6. "Kur tad ir tie putni?" (Zane Lase, Gustavs Emīls Lasis, Mārtiņš Pilēģis un Mārtiņš Svidinskis)	Dunduru pļavu tornis (39)	25	–14

* Torņa vidējais rādītājs – katrā tornī Torņu cīņās reģistrētais vidējais sugu skaits kopš 2005. gada. Gan diennakts sacensībās, gan kopš 2025. gada arī Tautas klasē uzvarētāju nosaka nevis pēc kopējā reģistrēto sugu skaita, bet pēc lielākā reģistrēto sugu skaita salīdzinājumā ar torņa līdzšinējo vidējo rādītāju.

** Torņiem, kas sacensībās iekļauti pirmoreiz, komandu iegūtos rezultātus salīdzina ar visu torņu līdzšinējo vidējo rādītāju attiecīgajā klasē.

*** Vienāda rezultāta gadījumā augstāku vietu iegūst komanda, kura pēdējo sugu novērojusi agrāk attiecībā pret sacensību sākuma laiku. Šie rādītāji bija 13 st. 8 min. ("Mangašsalas zeltgalviši"), 19 st. 28 min. ("Apodziņa spieģelis") un 23 st. 24 min. ("Bikšudzeņi").

**** Tas pats, attiecīgi 3 st. 20 min. ("Cēsu putnu grupa") un 3 st. 54 min. ("Čivuļi").

Summary

The Battle of Towers 2025 /Elina Gulbe/

On May 17–18, 2025, the LOB organised the 20th Battle of Towers. The birdwatching competition was fought by 87 participants from 22 teams. In all, 16 teams of experienced birders competed in the main 24-hour event, and six more teams competed in a four-hour event for beginners. The team 'Himantopus himantopus' (Ilze Bojāre, Andris Klepers, Ieva Mārdega and Mārcis Tirums) won the main 24-hour contest, recording 112 species from Sātiņi birdwatching tower, W Latvia (+23 species compared with the previous average score of the respective tower).